

bruge Udtrykket: „Undervisningen . . . omfatter“ alle disse Ting, end ved at sige: „Undervisningsfagene . . . ere“. Dernæst har jeg været med til under Nr. 24 at foreslå en Ændring, der gaar ud paa, at Religionsundervisningen i Folkeskolen skal gennemføres paa Grundlag af Bibelhistorien. Jeg har ikke ment, at man derved rørte ved Religionsundervisningens principielle Stilling i Skolen. Det er et Spørgsmaal, som for mig har overordentlig stor Betydning, men jeg anser det under Forhold, hvor det sandsynligvis neppe vil være muligt at faa denne principielle Stilling forandret, ikke for naturligt her at komme ind paa en Drøftelse deraf. Skulde jeg ind derpaa, vilde mine Tanker lede mig meget videre end til, hvad der her under Form af Ændringsforslag er kommet frem. Det er altsaa paa Grundlag af det bestaaende, jeg har været med til at gøre dette Forslag, fordi jeg mener, at man ud fra et rent og stærkt pædagogisk Hensyn har Anledning til at søge fjernet den abstrakte Form, som endnu i saa høj Grad gør sig gældende ved Religionsundervisningen paa Bekostning af en personlig Tilsegnelse fra Børnenes Side. Jeg har mere end en Gang netop ved at overvære, hvad der i Folkeskolen i den Retning gaar for sig, faaet baade et personligt Indtryk og Lærerenes Anerkendelse af, at Børnene ikke vare i Stand til paa deres Udviklingsstrin at tilegne sig det, de lærte; men som han sagde, foreløbig lærte de det for senere hen, naar de vare ældre og modnere, at kunne tilegne sig det, de nu mekanisk havde optaget. Jeg tror, der er Fare ved den Form for Undervisningen. Der er den Fare, at hvad man en Gang har tilegnet sig paa mekanisk Maade, det er man senere langt mindre i Stand til at tilegne sig personligt, end om man overhovedet slet ikke havde været i noget Forhold dertil. Den oprindelige mekaniske Tilsegnelse vil selv paa senere Tidspunkter træde hindrende og forstyrrende i Vejen for det personlige Forhold selv til de dybeste Sandheder. Og da jeg nu har den Opfattelse, at al abstrakt Undervisning paa det barnlige Trin væsentlig kun modtages paa mekanisk Maade gennem Hukommelsen, uden nogen virkelig personlig Tilsegnelse, mener jeg, at det af Hensyn til selve denne Undervisnings Udbytte har sin store Betydning, at man fremhæver, det er en essentiel Undervisning, der kræves, en Undervisning, der bygger paa Fremstilling af levende Menneskers virkelige Forhold til det religiøse, og ikke bygges paa et teologisk System, der højest er en Ekstrakt af det histo-

riske. Det er efter min Mening Hovedsagen ved den nuværende Religionsundervisning, at den saa tit glemmer, at det er Børn, den har at gøre med, og bygger det hele paa teologiske Abstraktioner, som kun have deres Værdi for den voksne, for hvem et Systems Kammer faa et Indhold gennem den personlige Erfaring, Livet har givet ham, men staar som tomme Kammer for Børnene, som endnu ikke have faaet denne Baggrund at fylde dem med. Det undgaar man, hvis man bygger Religionsundervisningen paa det historiske Grundlag; at man bygger den paa Bibelhistorien vil jo i Virkeligheden sige, at man bygger den paa Livsbilleder, som vise, hvad Religion betyder i de enkelte Menneskers virkelige Liv, og saaledes lader Eksemplet være den virkelige Vejleder ved Tilnelsen af religiøse Sandheder. Jeg tror ikke, at der er nogen væsentlig anden Vej at gaa end denne Eksemplets Vej, naar der skal være Tale om religiøs Paavirkning i Barndommen. Derfor vilde jeg anse det for et overordentlig Fremstrid i Retning af et personligt sandt Forhold til Undervisningen, hvis man i Loven gav dette udtrykkelige Fingerpeg om, at Religionsundervisningen skal være baaren af den naturlige Ansvarlighed, lige som man i den nyere Tid har gjort det samme til Princip i al anden Undervisning i Barnealderen. — Naar jeg har været med til at stille Ændringsforslaget under Nr. 25, har det været af rent sproglige Hensyn. — Ændringsforslaget under Nr. 27 skal jeg ikke indlade mig paa at behandle, idet jeg gaar ud fra det Synspunkt, som jeg før angav. Jeg har det Indtryk, at en principiel Forhandling om Religionsundervisningens Stilling i dette Øjeblik ikke praktisk vilde føre til noget Resultat, medens jeg i øvrigt ganske deler en væsentlig Del af de Betragtninger, som bleve gjorte gældende fra den ærede Forslagsstiller (Klausens) Side.

Endelig vil jeg ogsaa gerne med et Par Ord omtale Ændringsforslaget under Nr. 34, der er stillet af det samme ærede Medlem, og som angaar Spørgsmaalet om Skolebørns Bæspisning. Det er et Forslag, som jeg ikke har været Medforslagsstiller til, men som jeg gerne vil stemme for, fordi jeg mener, at der deri ligger en stor og betydningsfuld Fremtidsønske, som efterhaanden vil arbejde sig frem til Anerkendelse, eftersom der er et, jeg tror, man kan sige, voksende Krav i Samfundet paa, at man i den Retning gør, hvad Forholdene kræve. Mere og mere er man kommen til Erkendelse af, at det ikke blot er i det sydfste eller